

B.V.D.

Kab: dep.
heer met persoonlijk betaler's
best. d. Verz. Cndt

Kabinet Commissaris
Koningin in Friesland

Ingek. 31 OCT 1961

Reg. no. 2003.

Class. no.

S-GRAVENHAGE, 30 oktober '61
Stadhoudersplantsoen 25

Vertrouwelijk.

4/12 '61

No. : 615294

Bijl. : -

Betr. : Islamitisch
Genootschap.

Aan de Commissaris der Koningin
in de provincie Friesland,
Tweebaksmarkt 52,
Leeuwarden.

In antwoord op uw brief van 17 oktober 1961 no. 1181 moge ik u HoogEdelgestrengede het volgende mededelen.

Het "Islamitisch Genootschap" in Den Haag, dat betrokken was bij de oprichting van het "Institute for Islamic Studies in Europe", vertegenwoordigt in Nederland de z.g. Lahore-groep van de "Ahmadiyyah", een moderne moslimse secte, die vooral in de Westerse wereld grote missionaire activiteit ontplooit.

Na de dood van haar stichter, Mirza GHULAM AHMAD (1836-1908) splitste de secte zich in twee groepen, n.l. de reeds vermelde Lahore-groep, zo genoemd naar haar hoofdkwartier in de Pendsjaab, Pakistan, en de Qadian-groep, genoemd naar haar voormalige centrum in Kashmir, dat in 1947 naar Rabwa in Pakistan werd overgeplaatst. De Lahore-groep is in het algemeen gesproken gematigder dan de Qadian-groep. Beide werken onafhankelijk naast elkaar en hebben, bijvoorbeeld, in Londen ieder hun eigen moskee.

In 1947 begon de Qadian-groep haar activiteit in Nederland met de komst van een tweetal zendelingen, w.o. de huidige leider van het Islamitisch Genootschap - de ondertekenaar van de u toegezonden brief - Ghulam Ahmad BASHIR, die toen nog tot deze groep van de "Ahmadiyyah" behoorde. In 1956 werd met financiële steun van Nederlandse particulieren en organisaties aan de Oostduinlaan te Den Haag door de vertegenwoordigers van de Qadian-groep een moskee gebouwd.

In het zelfde jaar ontstonden er meningsverschillen tussen de h.t.l. arbeidende zendelingen, met het gevolg dat de heer BASHIR door de President van de Qadian-groep in Pakistan van zijn functie werd ontheven. Hij begaf zich toen in de handel, terwijl de leiding van de moskee in handen kwam van de heer Q.U. HAFIZ, die thans nog steeds de officiële Qadian-missionaris in Nederland is.

Na het conflict met de Qadian-afdeling van de Ahmadiyyah schijnt de heer BASHIR naar de Lahore-groep te zijn overgelopen. Hij stichtte met enkele vrienden, w.o. Dr. R.L. MELLEMA, van het Koninklijk Instituut voor de Tropen te Amsterdam, het Islamitisch Genootschap. Sindsdien zijn zodoende de beide Ahmadiyyah-groepen in Nederland vertegenwoordigd.

-2-

In overleg ..

Vertrouwelijk.

Vervolg op schrijven No. 615294 d.d. 30.10.'61 aan de Commissaris der Koningi.
in de provincie Friesland,

In overleg met de beide Imam's van de "Lahore"-moskeeën te Londen en Berlijn stichtte BASHIR onlangs het "Institute for Islamic Studies in Europe", met het doel de in West-Europa vertoevende Moslims mogelijkheden te bieden voor een diepere studie van hun godsdienst.

De destijds met succes door de "Qadian-zendelingen" in Nederland gevoerde campagne voor financiële steun bij de bouw van de moskee indachtig, hoopt de "Lahore-missionaris" BASHIR thans voldoende giften van Nederlandse particulieren en instellingen te zullen inzamelen om het nieuwe instituut van een uitgebreide bibliotheek en leeszaal te kunnen voorzien.

Hoewel het instituut in eerste instantie een godsdienstig-propagandisch oogmerk heeft, beoogt het blijkbaar tevens de in West-Europa vertoevende Moslims uit de Afro-Aziatische landen geestelijk te wapenen tegen de op hen gerichte aanvallen van het communisme door hen tot nieuwe bezinning op de geestelijke waarden van de Islam te stimuleren.

Of en in hoeverre dit streven vruchtbaar zal kunnen zijn, kan uiteraard moeilijk worden beoordeeld. Wel kan worden gesteld, dat de "Ahmadiyyah" en met name de door de heer BASHIR vertegenwoordigde Lahore-groep, o.m. door haar prediking van godsdienstvrijheid en haar opvattingen omtrent vreedzame samenwerking tussen kapitaal en arbeid, principiëel anti-communistisch is.

Ten slotte moge ik u mededelen, dat ik mij geen oordeel kan vormen over de financiële betrouwbaarheid van de heer BASHIR.

De vraag, of een gift aan de door hem vertegenwoordigde instelling op haar plaats zou zijn, onttrekt zich uiteraard aan mijn beoordeling.

Het Hoofd van de Dienst,

1.

(Mr. J.S. Sinnighe Damsté).

Vertrouwelijk.

Aazk